

Mitigatieplan huismus t.b.v. sloop voormalig schoolgebouw Waardekensstraat 47 te Biezelinge.

Opdrachtgever:

Architecten Alliantie BV | Martijn Jansen
Albert Plesmanweg 1-B 4462 GC Goes
T: 0113-229356 | E: jansen@architectenalliantie.nl

Opdrachtnemer:

Nanning-Jan Honingh
Schoondijksedijk 35 4438 AE Driewegen
06-12883834 / info@melkenhoningh.nl

Datum: **9 september 2023**

© Niets uit deze rapportage mag gekopieerd worden zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Inhoudsopgave

<u>1</u>	<u>INLEIDING</u>	<u>3</u>
<u>2</u>	<u>HUIDIGE SITUATIE EN VOorgenomen Werkzaamheden</u>	<u>4</u>
<u>3</u>	<u>MITIGATIEPLAN HUISMUS</u>	<u>5</u>
3.1	WERKEN BUITEN DE KWETSbare PERIODE	5
3.2	AANBIEDEN ALTERNATIEVE VERBLIJFPLAATSEN.....	5
3.3	AANBIEDEN NIEUWE VERBLIJFPLAATSEN.....	6
3.4	FASEREN ACTIVITEITEN IN RUIMTE EN TIJD	7
3.5	MONITORING.....	7
3.6	VOORLICHTING	7
3.7	TOEGANKELIJK HOUDEN VAN DE VERBLIJFPLAATSEN	7
3.8	ONGESCHIKT MAKEN VAN DE VERBLIJFPLAATSEN	7
3.9	INSCHAKELEN HUISMUSDESKUNDIGE	7
3.10	ECOLOGISCH WERK PROTOCOL.....	8
3.11	ZORGPLICHT.....	8
<u>5</u>	<u>INFORMATIE</u>	<u>9</u>
<u>6</u>	<u>BIJLAGEN: HUISMUSTIL.....</u>	<u>10</u>
	HT MU 02 HUISMUSSSENTIL COMPLEET	10

1 Inleiding

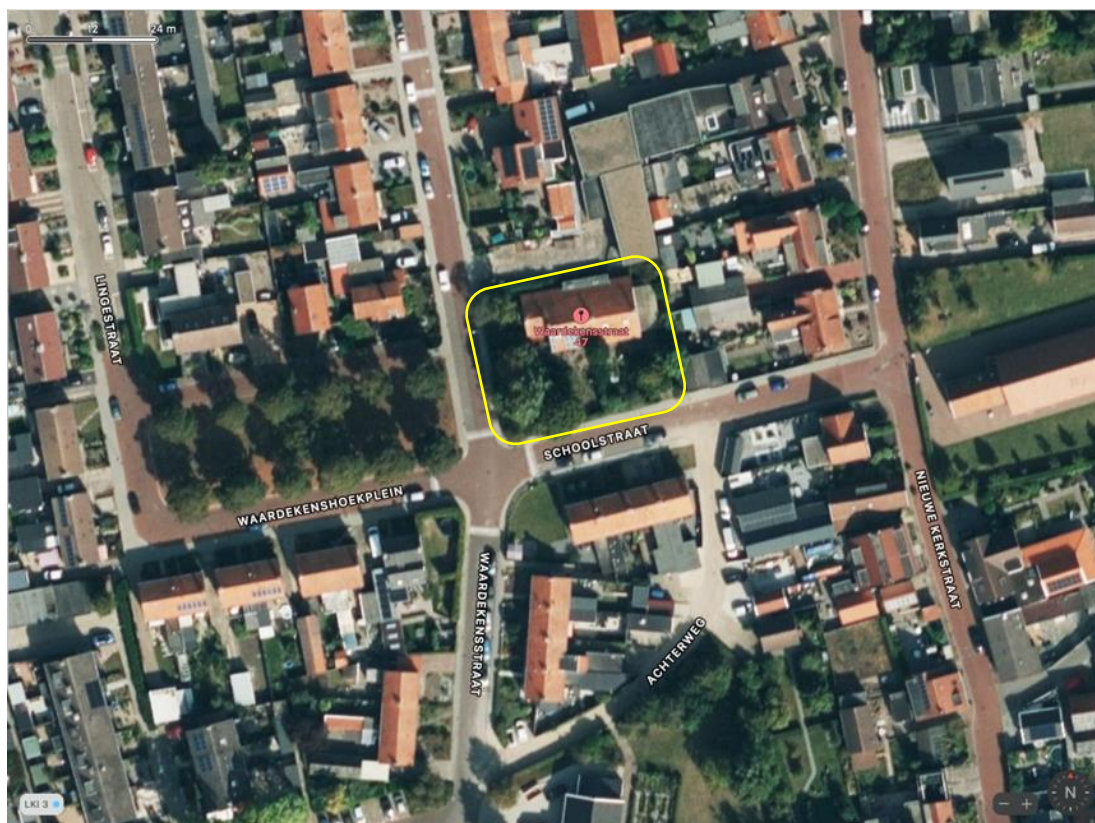
In opdracht van de Architecten Alliantie is een *quickscan* (2022) uitgevoerd naar mogelijke verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna. Uit de quickscan blijkt dat er potentiële verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn van de *huismus*.

Op verzoek van de gemeente is *nader onderzoek* uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het voormalige dorpshuis. In figuur 1 staat een overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen per soort.

Soort	Aantal/type
Huismus	5 verblijfplaatsen

Figuur 1: Aangetroffen soorten in het voormalige schoolgebouw/woning aan de Waardekensstraat.

Voor eventueel te nemen mitigerende maatregelen om de huismussen zoveel mogelijk tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden te ontzien, is dit *mitigatieplan* opgesteld. Het mitigatieplan is opgesteld op basis van het Kennisdocument Huismus van het adviesorgaan BIJ12 van de gezamenlijke provincies. Voordat de sloop- en bouwwerkzaamheden worden gestart is het soms noodzakelijk om een *ecologisch werkprotocol* op te stellen.

Afbeelding 2: Ligging onderzoekslocatie aan de Waardekensstraat 47 Biezelinge.

2 Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden

De betreffende locatie is gelegen aan de Waardekensstraat 47 in het dorp Biezeling (gemeente Kapelle). Het perceel is ongeveer 750 m² groot: gebouw en bestrating zijn ongeveer 300 m² groot. De groene omgeving is ongeveer 450 m². Het betreft een voormalig schoolgebouw dat wordt bewoond. Het pand en de omgeving bieden mogelijkheden voor huismussen om te verblijven en te broeden. De werkzaamheden bestaan uit het slopen van alle bebouwing op het perceel en het geheel verwijderen van bomen en struiken. De sloop en bouw staan gepland voor najaar 2023.

Huismussen

Er werden naar schatting 5 verblijfplaatsen waargenomen in het dichte struweel in de directe omgeving van het gebouw (Zie afbeelding 4). De nesten konden niet zonder destructief optreden worden vastgesteld, maar aan het gedrag van de mussen was te zien dat er in en om een oud kippenhok werd gebroed. In de bosjes daarom heen verzamelden de huismussen zich of gebruikten deze als route naar hun nestlocaties. Deze zgn. kwetterbosjes behoren bij het essentiële leefgebied van de huismus. De bosjes behoren tot de beplanting die wordt gerooid.

Aan de noord- en zuidzijde van het voormalige schoolgebouw waren de goten afgeschermd met huismuswerend gaas. Hier konden geen huismussen onder de pannen komen.

Afbeelding 3: Struweel (groen omlijnd) waar de huismussen werden waargenomen; hierin bevindt zich ook het oude kippenhok (geel omlijnd).

Omdat de verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn en omdat alle bosschages op het perceel deel uitmaken van het essentieel leefgebied van de huismus, wordt ontheffing aangevraagd om deze verblijfplaatsen en dit leefgebied te vernietigen. De aanvraag voor een ontheffing dient gepaard te gaan met dit mitigatieplan. Hierin staat hoe er met de huismussen en de verblijfplaatsen rekening wordt gehouden om mogelijke verstoring te voorkomen of te verzachten.

3 Mitigatieplan Huismus

3.1 Werken buiten de kwetsbare periode

Het is verboden om huismussen (vogels, nesten, eieren, jongen) opzettelijk te verstoren, te verjagen, te doden etc. (Art. 3.1 WNb)). Wanneer dit bijvoorbeeld tijdens sloopwerkzaamheden toch moet gebeuren is een *ontheffing* van deze verbodsbepaling nodig. In de meeste gevallen wordt een ontheffing niet verleend om sloopwerkzaamheden te beginnen en uit te voeren tijdens de *kwetsbare periode* (ruwweg half maart t/m half augustus). Er is namelijk een uitwijkmogelijkheid om de werkzaamheden voor en na het broedseizoen te beginnen en uit te voeren. Dat betekent dat de sloopwerkzaamheden niet mogen beginnen als er huismussen aanwezig zijn in of bij hun verblijfplaats. De periode waarin het beste gewerkt (begonnen) kan worden is vanaf half augustus tot november. Dit is de periode na de voortplanting en tot de winterkoude (Kennisdocument Huismus, BIJ12). Voor de werkzaamheden beginnen moet een ter zake kundig ecooloog een zgn. *ecologische vrijgave* geven. Hij kijkt dan of er huismussen aanwezig zijn en of deze (nog) territoriaal gedrag vertonen of aan- en afvliegen met nestmateriaal of voedsel voor de jongen.

3.2 Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen

Voordat de werkzaamheden beginnen moeten er ruim van tevoren alternatieve verblijfplaatsen in de buurt worden aangeboden. De huismussen moeten namelijk de tijd krijgen om deze verblijfplaatsen te ontdekken en te verkennen. Deze zgn. gewenningsperiode bedraagt minimaal 3 maanden, voordat de werkzaamheden gaan beginnen. Er worden 18 alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van 1 huismustil aangeboden. Deze huismustil is inmiddels geplaatst op 1 augustus 2022 in geschikt terrein en op 150 m. afstand van de oorspronkelijke verblijfplaats (Kennisdocument Huismus BIJ12; zie bijlage 6 voor specificaties en **zie afbeelding ... en ...**). Hier zijn vooralsnog geen huismussen waargenomen, zodat er geen sprake is van compensatie in al geschikt huismussenbiotoop.

Omdat 5 verblijfplaatsen in de kwetterbosjes niet gemitigeerd kunnen worden in een kunstmatige verblijfplaatsvoorziening (gebouw) wordt er 1 huismussentil geplaatst in de buurt van voldoende bosschages die in de toekomst als kwetterbosjes en mogelijk ook als broedbosjes kunnen fungeren (Afbeelding 4 en 5).

Afbeelding 4: Overzicht van het toekomstig huismussenbiotoop.

Afbeelding 5: Overzicht van het totale huismussenbiotoop dat door het aanbrengen van een paar voorzieningen en aanpassingen in het beheer kan worden gemaakt: huismussentil (grijze vijfhoek); zandige plek (gele vierkant); takkenrillen (= teken); struweel (lichtgroene wolken); uitkijkboom (donkergroene wolk); grasstrook (gele lijnstukken). De tekening is schematisch en indicatief.

Er is in totaal ongeveer 850 m² bosschages in het geschikt te maken huismussenbiotoop aanwezig. Dit is ruim voldoende om de 450 m² te compenseren. Om het biotoop aantrekkelijker te maken voor de huismus worden naast het plaatsen van de huismussentil ook nog andere maatregelen uitgevoerd:

- de aanleg van takkenrillen tegen de bosschages aan en in de buurt van de huismussentil. Dit is om extra veiligheid te creëren voor de huismussen;
- er wordt een kale, zandige plek aangelegd waarin huismussen graaf stofbaden nemen. Deze wordt in de buurt van de huismussentil aangelegd;
- langs de bosschages wordt een strook gras van ongeveer 1 m. breed uitgespaard die kan doorgroeien en zaadzetten; in augustus/september wordt deze grasstrook gemaaid. Het maaisel kan worden afgevoerd of op een hoop in het struweel worden gelegd om te composteren;
- er zijn verschillende afgeperkte perceeltjes in het terrein aanwezig. Deze perceeltjes kunnen worden vergroot en/of vermeerderd en worden ingezaaid met een mengsel van oude granen en akkerkruiden of andere zaadhoudende planten zoals zonnebloemen, kaardebol e.d.

3.3 Aanbieden nieuwe verblijfplaatsen

Het is de bedoeling dat er in de nieuwbouw die plaatsvindt op het terrein van het te slopen pand minimaal 10 huismusverblijven worden geïntegreerd in deze nieuwbouw. Om de nieuwbouw op het

terrein is weinig ruimte voor aanleg van leefgebied voor de huismus voorzien. Er worden wel haagjes aangelegd waarin huismussen tijdelijk kunnen struinen. Dit gedrag vertonen de huismussen in die omgeving ook in de andere aangrenzende tuinen. Hierin hebben zij enige dekking en vandaar uit worden vluchten van en naar de geïntegreerde huismusverblijven gemaakt. Wanneer zij ook enige tijd worden 'bijgevoerd' zullen zij de nieuwe verblijfplaatsen eerder ontdekken.

3.4 Faseren activiteiten in ruimte en tijd

Het is niet mogelijk om de sloop van het pand te faseren. Het rooien van de beplanting kan wel worden gefaseerd, door het opruimen van het oude kippenhok en het achterstallig onderhoud in de tuin aan te pakken. Daardoor zal de onrust op het terrein groter worden en de huismussen zullen uitwijken.

3.5 Monitoring

Gedurende 3 jaar na de renovatiewerkzaamheden en de realisatie van de nieuwe huismusverblijven worden de alternatieve en nieuwe verblijfplaatsen gemonitord. Daarmee kan worden vastgesteld of de alternatieve en/of nieuwe verblijfplaatsen worden geaccepteerd.

3.6 Voorlichting

Het is van belang dat omwonenden van tevoren op de hoogte worden gesteld van de te nemen maatregelen. Vooral de mensen die betrokken zijn bij de aanwezigheid van huismussen en vleermuizen zullen de werkzaamheden in de gaten houden. **Contactpersoon bij de gemeente Kapelle is: ...**

3.7 Toegankelijk houden van de verblijfplaatsen

Wanneer de tijdelijke en/of de nieuwe verblijfplaatsen zijn aangebracht of gerealiseerd, dienen deze ten alle tijde bereikbaar en toegankelijk te zijn voor de huismussen gedurende hun aanwezigheid. Bouwsteigers, doeken, folie en vangnetten, maar ook harde geluiden, hevige trillingen en verkeerd afgestelde bouwlampen kunnen van invloed zijn op de toegankelijkheid en geschiktheid van de verblijfplaatsen.

3.8 Ongeschikt maken van de verblijfplaatsen

Vanaf het moment dat er niet meer wordt gebroed door de huismussen en de jongen vliegvlug zijn, kan er worden begonnen met het aanpakken van het achterstallig onderhoud in de tuin. Het oude kippenhok kan worden gesloopt. Deze werkzaamheden moeten voor het nieuwe broedseizoen van 2024 zijn uitgevoerd.

3.9 Inschakelen huismusdeskundige

De activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van huismussen. Deze moet een relevante HBO- of universitaire opleiding hebben genoten met als zwaartepunt ecologie of een MBO opleiding hebben gevolgd met als zwaartepunt natuurwetgeving, soortenkennis en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soort en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau of zich aantoonbaar inzet op het gebied van soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

3.10 Ecologisch werk protocol

Een ter zake kundig ecologisch adviseur stelt indien nodig een Ecologisch Werk Protocol (EWP) op. Dit EWP moet op de locatie aanwezig zijn en de inhoud moet bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.

In een EWP staat omschreven welke maatregelen getroffen worden om effecten op beschermde soorten te voorkomen. Ook staat erin hoe te handelen als deze effecten toch optreden. Er staat onder andere in vermeld:

- in welke periode gewerkt moet worden;
- welke activiteiten op welke locaties en op welk moment plaatsvinden;
- welke maatregelen worden genomen en wat daarmee wordt gerealiseerd voor de huismus;
- wanneer begeleiding door een ter zake kundig ecologisch adviseur noodzakelijk is;
- wie deze huismusdeskundige is en wat de deskundige exact gaat doen.

3.11 Zorgplicht

Indien dit project (gedeeltelijk) uitgevoerd zal worden in de broedperiode, dient er rekening gehouden te worden met broedende vogels, dit geldt ook voor andere soorten (turkse tortel, kauw, koolmees). Het is bij de Wet Natuurbescherming verboden om vogels tijdens het broeden te verstoren. Het is raadzaam om indien nodig de tuinen al voor het broedseizoen (1 maart 2024) beplantingsvrij te maken.

5 Informatie

1. Kennisdocument Huismus versie 1.0, BIJ12 juli 2017 www.bij12.nl/natuur-en-landschap

www.vogelbescherming.nl: factsheet huismus

6 Bijlagen: Huismustil

HT MU 02 Huismussentil compleet

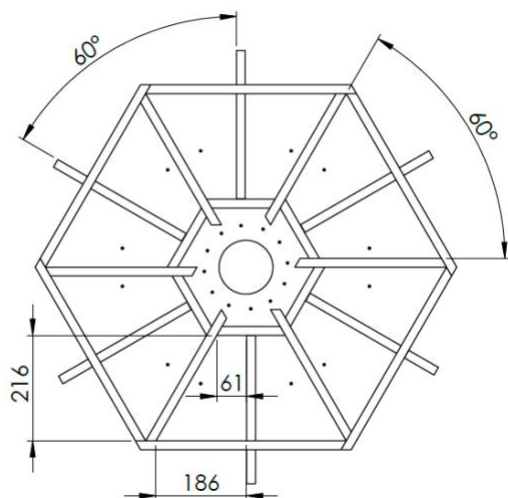
Omschrijving

De huismussentil biedt huismussen (maar ook ringmussen) een vervangende broedplaats aan voor, tijdens en na renovatiewerkzaamheden of bij nieuwbouw. De til is voorzien van 18 nestgelegenheden met een invliegopening van 35 mm. In de praktijk zal een deel van de nestkasten bewoond worden en een deel mogelijk als schuilplaatst/overnachtingsplek gebruikt gaan worden. Het is dus niet zo dat de huismussentil compensatie biedt voor 18 paar huismussen. Voor hoeveel huismussenpaartjes de til uiteindelijk compensatie biedt zal nog in de praktijk moeten blijken, daarvoor is het principe van de til nog te nieuw. Deze kasten zijn gemaakt van Nordic Pine hout.

Deze nestgelegenheden voldoen aan de specificaties van de kennisdocumenten die door [BIJ12](#) worden beheerd.

De huismussentil is een zeshoekige voorziening die op een gegalvaniseerde stalen mast geplaatst wordt. De til is opgebouwd uit twee ringen met nestkasten. In totaal is de til voorzien van 18 nestkasten. De huismussentil zelf is opgebouwd uit een stalen frame, bekleed met Nordic Pine hout. Het dak van de til is bekleed met donker grijs bitumen en voorzien van ventilatiespleten net boven de nestkasten. Op het dakpunt zit een extra ventilatiedakje.

Binnenmaat Huismussentil:

Plaatsing

De huismussentil kan overal geplaatst worden waar huismussen voorkomen, in de stad, een dorp, tuinen, groenstroken, parken, industrieterreinen noem maar op. De mussentil biedt 18 nestplaatsen aan mussen. U kunt de mussentil zelf plaatsen, instructies worden meegeleverd. Vivara Pro kan de til ook voor u plaatsen, geef dan bij de offerte aanvraag (opmerkingen) aan dat u een vrijblijvende offerte wenst inclusief plaatsing.

Bij de mussentil worden de volgende onderdelen geleverd:

- *1 kop mussentil*
- *1 gegalvaniseerde mast, 6 meter lengte, diameter 88,9 mm, wanddikte 4,05 mm*
- *3 RVS bouten M12 x 30 mm om de 'bus' over de mast goed te fixeren*
- *10 zakken snelbeton, 25kg/stuk*
- *3 rollen (10 meter/stuk) nylon touw, om als 'scheerlijn' te gebruiken na plaatsing (totdat snelbeton is uitgehard)*
- *3 rondhouten paaltjes 1 meter lang, doorsnee 8 cm voor de scheerlijnen*

De [mussentil kop](#) is ook los verkrijgbaar

Ten bate van de mussen maar ook om vandalisme tegen te gaan is het raadzaam om rond om de paal en tegen de paal (stekelige) begroeiing te plaatsen. Er hoeft geen nestmateriaal in de nestkasten toegevoegd te worden.

Onderhoud

Wij adviseren om jaarlijks de kwaliteit en stabiliteit van de mussentil te controleren.